

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 23ης Απριλίου 2015*

«Προδικαστική παραπομπή — Οδηγία 2006/126/ΕΚ — Αμοιβαία αναγνώριση των αδειών οδήγησης — Άρνηση κράτους μέλους να αναγνωρίσει, σε πρόσωπο που οδηγούσε υπό την επήρεια ναρκωτικών ουσιών, την ισχύ εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος άδειας οδήγησης»

Στην υπόθεση C-260/13,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Verwaltungsgericht Sigmaringen (Γερμανία) με απόφαση της 30ής Απριλίου 2013, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 13 Μαΐου 2013, στο πλαίσιο της δίκης

Sevda Aykul

κατά

Land Baden-Württemberg,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους T. Von Danwitz, πρόεδρο τμήματος, C. Vajda, A. Rosas (εισηγητή), E. Juhász και D. Šváby, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Y. Bot

γραμματέας: K. Malacek, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 19ης Ιουνίου 2014,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η S. Aykul, εκπροσωπούμενη από τον G. Heinzele, Rechtsanwalt,
- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον S. Varone, avvocato dello Stato,
- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον G. Braun και την N. Yerrell,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 4ης Σεπτεμβρίου 2014,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 2, παράγραφος 1, και 11, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/126/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για την άδεια οδήγησης (ΕΕ L 403, σ. 18, και διορθωτικό ΕΕ 2009, L 19, σ. 67).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της S. Aykul, αυστριακής ιθαγένειας, η οποία είναι κάτοχος άδειας οδήγησης εκδοθείσας στη Δημοκρατία της Αυστρίας, και του Land Baden-Württemberg, με αντικείμενο απόφαση δυνάμει της οποίας δεν της επιτράπη να κάνει χρήση της άδειας οδήγησέως της στο γερμανικό έδαφος.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 2006/126

- 3 Κατά την αιτιολογική σκέψη 2 της οδηγίας 2006/126:

«Οι κανόνες σχετικά με την άδεια οδήγησης αποτελούν απαραίτητο στοιχείο της κοινής πολιτικής μεταφορών, συμβάλλουν στην βελτίωση της ασφάλειας της οδικής κυκλοφορίας και διευκολύνουν την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων που εγκαθίστανται σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο που χορήγησε την άδεια. Λόγω της σημασίας των ατομικών μέσων μεταφοράς, η κατοχή άδειας οδήγησης που αναγνωρίζεται νόμιμα από το κράτος υποδοχής προωθεί την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων. [...]»
- 4 Κατά την αιτιολογική σκέψη 8 της εν λόγω οδηγίας, για λόγους οδικής ασφάλειας, θα πρέπει να καθορισθούν οι ελάχιστες απαιτήσεις για την έκδοση άδειας οδήγησης.
- 5 Η αιτιολογική σκέψη 15 της ίδιας οδηγίας ορίζει ότι:

«Για λόγους ασφαλείας της οδικής κυκλοφορίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόζουν τις εθνικές τους διατάξεις όσον αφορά την ανάκληση, αναστολή, ανανέωση και ακύρωση της άδειας οδήγησης, σε κάθε κάτοχο αδειας οδήγησης που αποκτά κανονική διαμονή στο έδαφός τους.»
- 6 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2006/126, «[τ]α κράτη μέλη αναγνωρίζουν αμοιβαία τις άδειες οδήγησης που εκδίδουν».
- 7 Το άρθρο 7 της εν λόγω οδηγίας ορίζει τα εξής:

«1. Η άδεια οδήγησης χορηγείται μόνο σε όσους υποψηφίους:

 - α) έχουν επιτύχει σε δοκιμασία ελέγχου των ικανοτήτων και της συμπεριφοράς και σε δοκιμασία ελέγχου των γνώσεων και πληρούν τις απαιτήσεις υγείας σύμφωνα με τις διατάξεις των παραρτημάτων II και III·

[...]

ε) διαμένουν κανονικά στην επικράτεια του κράτους μέλους που χορηγεί την άδεια οδήγησης ή μπορούν να αποδείξουν ότι ακολουθούν εκεί σπουδές επί διάστημα τουλάχιστον έξι μηνών.

[...]

5. [...]

Με την επιφύλαξη του άρθρου 2, τα κράτη μέλη που εκδίδουν άδεια ασκούν τη δέουσα επιμέλεια για να εξασφαλίσουν ότι ένα άτομο πληροί τις προδιαγραφές που καθορίζονται στην παράγραφο 1 και εφαρμόζει τις εθνικές του διατάξεις περί ακύρωσης ή αφαίρεσης του δικαιώματος οδήγησης, εάν αποδειχθεί ότι μια άδεια έχει εκδοθεί χωρίς να πληρούνται οι προδιαγραφές.»

8 Το άρθρο 11 της οδηγίας 2006/126 έχει ως εξής:

«[...]

2. Με την επιφύλαξη της αρχής της εδαφικότητας όσον αφορά την ισχύ των ποινικών και αστυνομικών διατάξεών του, το κράτος μέλος κανονικής διαμονής μπορεί να εφαρμόσει στον κάτοχο άδειας οδήγησης η οποία έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος, τις εθνικές του διατάξεις όσον αφορά τον περιορισμό, την αναστολή, την αφαίρεση ή την ακύρωση του δικαιώματος οδήγησης και, ενδεχομένως, να προβεί, για τους σκοπούς αυτούς, σε ανταλλαγή της άδειας αυτής.

[...]

4. Ένα κράτος μέλος αρνείται να αναγνωρίσει την ισχύ οποιασδήποτε άδειας οδήγησης έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος και έχει χορηγηθεί σε έναν υποψήφιο η άδεια οδήγησης του οποίου υπόκειται σε περιορισμούς, έχει ανασταλεί ή ανακληθεί στο πρώτο κράτος μέλος.

Ένα κράτος μέλος αρνείται να αναγνωρίσει σε πρόσωπο στο οποίο εφαρμόζεται, στο έδαφός του, ένα από τα μέτρα της παραγράφου 2, την ισχύ άδειας οδήγησης που έχει εκδώσει άλλο κράτος μέλος.

Ένα κράτος μέλος μπορεί επίσης να αρνηθεί να χορηγήσει άδεια οδήγησης σε υποψήφιο, η άδεια του οποίου έχει ακυρωθεί σε άλλο κράτος μέλος.

[...]»

9 Κατά το άρθρο 12, πρώτο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας:

«Για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, ως “συνήθης διαμονή” νοείται ο τόπος στον οποίο ένα πρόσωπο διαμένει συνήθως, δηλαδή επί 185 τουλάχιστον ημέρες ανά ημερολογιακό έτος, λόγω προσωπικών ή επαγγελματικών δεσμών, ή, όταν πρόκειται για άτομο χωρίς επαγγελματικούς δεσμούς, λόγω προσωπικών δεσμών, που συνεπάγονται στενή σχέση του με τον τόπο όπου κατοικεί.»

10 Το άρθρο 16, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας αυτής προβλέπει:

«1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν το αργότερο έως τις 19 Ιανουαρίου 2011, τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με το άρθρο 1, παράγραφος 1, το άρθρο 3, το άρθρο 4, παράγραφοι 1, 2, 3 και 4, στοιχεία β' έως ια', το άρθρο 6, παράγραφοι 1, 2, στοιχεία α', γ', δ' και ε', το άρθρο 7, παράγραφοι 1, στοιχεία β', γ' και δ', 2, 3 και 5, το άρθρο 8, το άρθρο 10, το άρθρο 13, το άρθρο 14, το άρθρο 15, καθώς και τα [π]αραρτήματα I, σημείο 2, II, σημείο 5.2 σχετικά με τις κατηγορίες A1, A2 και A, IV, V και VI. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

2. Εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές από τις 19 Ιανουαρίου 2013.»

- 11 Το άρθρο 17, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126 ορίζει τα εξής:

«Η οδηγία 91/439/ΕΟΚ [του Συμβουλίου, της 29ης Ιουλίου 1991, σχετικά με τις άδειες οδήγησης (ΕΕ L 237, σ. 1),] καταργείται από τις 19 Ιανουαρίου 2013, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών όσον αφορά τις προθεσμίες του [π]αραρτήματος VII, Μέρος Β, για τη μεταφορά της εν λόγω οδηγίας στο εθνικό δίκαιο.»

- 12 Το άρθρο 18 της εν λόγω οδηγίας 2006/126 ορίζει τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Το άρθρο 2, παράγραφος 1, το άρθρο 5, το άρθρο 6, παράγραφος 2, στοιχείο β', το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', το άρθρο 9, το άρθρο 11, παράγραφοι 1, 3, 4, 5 και 6, το άρθρο 12, και τα [π]αραρτήματα I, II και III εφαρμόζονται από τις 19 Ιανουαρίου 2009.»

Η οδηγία 91/439

- 13 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 91/439, «[τ]α κράτη μέλη αναγνωρίζουν αμοιβαία τις άδειες οδήγησης που εκδίδουν».

- 14 Το άρθρο 8 της εν λόγω οδηγίας προβλέπει τα εξής:

«[...]

2. Με την επιφύλαξη της αρχής της εδαφικότητας όσον αφορά την ισχύ των ποινικών και αστυνομικών διατάξεών του, το κράτος μέλος της συνήθους διαμονής μπορεί να εφαρμόσει στον κάτοχο άδειας οδήγησης η οποία έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος, τις εθνικές του διατάξεις όσον αφορά τον περιορισμό, την αναστολή, την αφαίρεση ή την ακύρωση του δικαιώματος οδήγησης και, ενδεχομένως, να προβεί, για τους σκοπούς αυτούς, σε αντικατάσταση της άδειας αυτής.

[...]

4. Ένα κράτος μέλος μπορεί να αρνηθεί να αναγνωρίσει σε πρόσωπο στο οποίο εφαρμόζεται, στο έδαφός του, ένα από τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 2, την ισχύ άδειας οδήγησης που έχει εκδώσει άλλο κράτος μέλος.

Επίσης, ένα κράτος μέλος μπορεί να αρνηθεί να χορηγήσει άδεια οδήγησης σε υποψήφιο ο οποίος αποτελεί το αντικείμενο ενός τέτοιου μέτρου σε άλλο κράτος μέλος.

[...]»

Η γερμανική νομοθεσία

- 15 Το άρθρο 2 του νόμου περί οδικής κυκλοφορίας (Straßenverkehrsgesetz, στο εξής: StVG), όπως παρατέθηκε από το αιτούν δικαστήριο, ορίζει:

«(1) Κάθε πρόσωπο το οποίο οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα σε δημόσια οδό πρέπει να διαθέτει τη σχετική άδεια (άδεια οδήγησης), χορηγηθείσα από την αρμόδια αρχή (αρμόδια για τις άδειες οδήγησης αρχή) [...]

[...]

(4) Ικανό προς οδήγηση μηχανοκίνητων οχημάτων είναι κάθε πρόσωπο που πληροί τους από σωματικής και πνευματικής απόψεως αναγκαίους προς τούτο όρους και το οποίο δεν έχει παραβιάσει σοβαρώς ή κατ' επανάληψη τις περί της οδικής κυκλοφορίας διατάξεις ή ποινικές διατάξεις. [...]

[...]

(11) Δυνάμει ειδικότερων διατάξεων προβλεπομένων σε κανονιστική απόφαση [...], ο κάτοχος αλλοδαπής άδειας οδήγησης έχει το δικαίωμα οδήγησης μηχανοκίνητων οχημάτων στην ημεδαπή.

[...]»

- 16 Το άρθρο 3 του StVG, όπως παρατέθηκε από το αιτούν δικαστήριο, με τίτλο «Αφαίρεση άδειας οδήγησης», έχει ως εξής:

«(1) Όταν διαπιστώνεται ότι ένα πρόσωπο δεν έχει την ικανότητα να οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα, η αρμόδια για τις άδειες οδήγησης αρχή πρέπει να αφαιρέσει την άδειά του οδήγησης. Σε περίπτωση αλλοδαπής άδειας οδήγησης, η αφαίρεση —ακόμη και αν επιβάλλεται δυνάμει άλλων διατάξεων— συνεπάγεται την άρνηση αναγνώρισεως του δικαιώματος χρήσεως της άδειας αυτής οδήγησης στην ημεδαπή. [...]

(2) Με την αφαίρεση της άδειας οδήγησης παύει να ισχύει το δικαίωμα οδήγησης. Σε περίπτωση αλλοδαπής άδειας οδήγησης, με την αφαίρεσή της παύει να ισχύει το δικαίωμα οδήγησης οχημάτων στην ημεδαπή. [...]

[...]»

- 17 Το άρθρο 29 του StVG, όπως παρατέθηκε από τη Γερμανική Κυβέρνηση στη γραπτή απάντησή της σε ερώτηση του Δικαστηρίου, με τίτλο «Προθεσμίες διαγραφής», ορίζει:

«(1) Οι εγγραφές που καταχωρίζονται στο μητρώο διαγράφονται μόλις παρέλθουν οι προθεσμίες που καθορίζονται στη δεύτερη φράση. Οι προθεσμίες διαγραφής είναι

[...]

2. πέντε έτη

- a) σε περίπτωση εκδόσεως αποφάσεως επί ποινικού αδικήματος (“Straftat”), με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, στοιχείο α,
- b) σε περίπτωση αποφάσεως επί διοικητικής παραβάσεως, η οποία [...] συνοδεύεται από δύο βαθμούς ποινής ως διοικητική παράβαση που αφορά την οδική ασφάλεια ή ως ισοδύναμη διοικητική παράβαση,
- c) σε περίπτωση απαγορεύσεων ή περιορισμών κατά την οδήγηση οχήματος χωρίς άδεια που επιβλήθηκαν από τις αρμόδιες αρχές δυνάμει της νομοθεσίας του Land,
- d) σε περίπτωση ανακοινώσεων σχετικά με τη συμμετοχή σε σεμινάριο ικανότητας οδήγησης, σε σεμινάριο τελειοποιήσεως, σε ειδικό σεμινάριο τελειοποιήσεως ή σε διαβούλευση ψυχολογίας οδήγησης,

[...]».

18 Το άρθρο 11 της κανονιστικής αποφάσεως για την πρόσβαση των ιδιωτών στην οδική κυκλοφορία (κανονιστική απόφαση περί αδειών οδήγησης) [Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr], όπως παρατέθηκε από το αιτούν δικαστήριο (στο εξής: FeV), με τίτλο «Ικανότητα», προβλέπει:

«(1) Οι αιτούντες τη χορήγηση αδειας οδήγησης πρέπει να πληρούν τους από σωματικής και πνευματικής απόψεως αναγκαίους προς τούτο όρους. Οι όροι αυτοί δεν πληρούνται, ιδίως, σε περίπτωση κάποιας από τις ασθένειες ή παθήσεις που προβλέπονται στα παραρτήματα 4 ή 5, λόγω των οποίων αποκλείεται η ικανότητα ή η περιορισμένη ικανότητα οδήγησης μηχανοκίνητων οχημάτων. [...]»

19 Το παράρτημα 4 του άρθρου 11 του FeV έχει ως εξής:

«Προκαταρκτική παρατήρηση

1. Ο κατάλογος ο οποίος ακολουθεί περιλαμβάνει ασθένειες ή παθήσεις που μπορεί να επηρεάσουν ή να αποκλείσουν για μεγάλο χρονικό διάστημα την ικανότητα οδήγησης μηχανοκίνητων οχημάτων. [...]

3. Οι ακόλουθες εκτιμήσεις εφαρμόζονται σε φυσιολογικές περιπτώσεις. Οι διορθώσεις είναι δυνατές βάσει μιας συγκεκριμένης ανθρώπινης προδιαθέσεως, της συνήθειας, συγκεκριμένης αντιλήψεως ή συγκεκριμένων τρόπων ελέγχου και προσαρμογής της συμπεριφοράς. [...]

Αριθ.	Ασθένειες, παθήσεις	Ικανότητα ή περιο-ρισμένη ικανότητα κατηγορίες [...] B [...]
[...]	[...]	[...]
9.2	Χρήση κάνναβης	
9.2.1.	Τακτική χρήση κάνναβης	Όχι
9.2.2	Περιστασιακή χρήση κάνναβης	Ναι Αν διαχωρίζεται η κατανάλωση από την οδήγηση και η χρήση κάνναβης δεν συνοδεύεται από κατανάλωση αλκοόλ ή άλλων ψυχοδραστικών ουσιών, από διαταραχές της προσωπικότητας ή απώλεια του ελέγχου.

[...]»

20 Το άρθρο 29 του FeV, με τίτλο «Αλλοδαπές άδειες οδήγησης», ορίζει τα εξής:

«(1) Κάτοχος αλλοδαπής άδειας οδήγησης μπορεί, εντός των ορίων που επιτρέπει η άδειά του, να οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα στην ημεδαπή, όταν δεν έχει τη συνήθη διαμονή του στο έδαφος αυτό κατά την έννοια του άρθρου 7. [...]

[...]

(3) Το δικαίωμα οδήγησης, δυνάμει της παραγράφου 1, δεν ισχύει για τους κατόχους αλλοδαπής άδειας οδήγησης,

[...]

3. των οποίων η άδεια οδήγησης στην ημεδαπή έχει αφαιρεθεί προσωρινώς ή οριστικώς από δικαστήριο ή δυνάμει εκτελεστής ή μη δυνάμενης πλέον να προσβληθεί πράξεως διοικητικής αρχής [...]

(4) Κατόπιν εκδόσεως μίας εκ των αποφάσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 3, σημεία 3 και 4, το δικαίωμα χρήσεως αλλοδαπής άδειας οδήγησης στην ημεδαπή επαναχορηγείται, κατόπιν αιτήσεως, εφόσον δεν συντρέχουν πλέον οι λόγοι αφαιρέσεως αυτής.»

21 Το άρθρο 46 του FeV, με τίτλο «Αφαίρεση, περιορισμοί, όροι», ορίζει:

«(1) Αν διαπιστωθεί ότι ο κάτοχος αδειας οδήγησης δεν είναι ικανός να οδηγήσει μηχανοκίνητο όχημα, η αρμόδια για τις άδειες οδήγησης αρχή υποχρεούται να του αφαιρέσει την άδεια οδήγησης. Τούτο ισχύει ιδίως όταν υφίσταται κάποια εκ των ασθενειών ή παθήσεων που αναφέρονται στα παραρτήματα 4, 5 και 6, ή όταν έχουν παραβιαστεί σοβαρώς ή κατ' επανάληψη διατάξεις του κώδικα οδικής κυκλοφορίας ή ποινικές διατάξεις και, ως εκ τούτου, αποκλείεται η ικανότητα οδήγησης μηχανοκίνητων οχημάτων.

[...]

(5) Σε περίπτωση αλλοδαπής άδειας οδήγησης, η αφαίρεσή της συνεπάγεται την άρνηση αναγνωρίσεως του δικαιώματος χρήσεως της άδειας αυτής στην ημεδαπή.

(6) Με την αφαίρεση της άδειας οδήγησης παύει να ισχύει το δικαίωμα οδήγησης. Σε περίπτωση αλλοδαπής άδειας οδήγησης, με την αφαίρεσή της παύει να ισχύει το δικαίωμα οδήγησης μηχανοκίνητων οχημάτων στην ημεδαπή.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

22 Η S. Aykul, αυστριακής ιθαγένειας, γεννήθηκε στις 17 Νοεμβρίου 1980 και έκτοτε έχει τη συνήθη διαμονή της, κατά την έννοια του άρθρου 12, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126, στην Αυστρία. Η Bezirkshauptmannschaft Bregenz (διοικητική αρχή της περιφέρειας του Bregenz, Αυστρία) της χορήγησε, στις 19 Οκτωβρίου 2007, άδεια οδήγησης.

23 Στις 11 Μαΐου 2012, η S. Aykul υπεβλήθη σε αστυνομικό έλεγχο στο Leutkirchen (Γερμανία). Λόγω ενδείξεων ότι τελούσε υπό την επήρεια ναρκωτικών, υποβλήθηκε σε εξέταση ούρων, από την οποία διαπιστώθηκε η χρήση κάνναβης. Κατόπιν της εξετάσεως αυτής, διατάχθηκε αιματολογική εξέταση, η οποία πραγματοποιήθηκε την ίδια ημέρα και από την ιατρική έκθεση επιβεβαιώθηκε η ύπαρξη κανναβοειδών στο αίμα της S. Aykul.

24 Στις 4 Ιουλίου 2012, η εισαγγελία του Ravensburg (Γερμανία) έθεσε την κινηθείσα κατά της S. Aykul ποινική διαδικασία στο αρχείο.

25 Με απόφαση περί επιβολής προστίμου του Δήμου Leutkirch, της 18ης Ιουλίου 2012, επιβλήθηκε στην S. Aykul πρόστιμο ύψους 590,80 ευρώ λόγω οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος υπό την επήρεια ναρκωτικών ουσιών και της απαγορεύθηκε η οδήγηση για έναν μήνα.

26 Με την από 17 Σεπτεμβρίου 2012 απόφαση, το Landratsamt Ravensburg (Γερμανία) αφαίρεσε από την S. Aykul το δικαίωμα να χρησιμοποιεί την αυστριακή άδεια οδήγησης εντός της γερμανικής επικράτειας. Συγκεκριμένα, κατά το Landratsamt Ravensburg, διαπιστώθηκε ότι η S. Aykul δεν είναι ικανή να οδηγήσει μηχανοκίνητο όχημα, εφόσον από την ανάλυση αίματος, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 11 Μαΐου 2012, προέκυψε ότι η ενδιαφερόμενη κατανάλωνε, τουλάχιστον περιστασιακά, κάνναβη

και ότι οδηγούσε μηχανοκίνητο όχημα υπό την επίδραση της εν λόγω ναρκωτικής ουσίας. Επομένως, η S. Aykul δεν ήταν σε θέση να διαχωρίσει την κατανάλωση ναρκωτικών ουσιών από την οδήγηση μηχανοκίνητου οχήματος.

- 27 Στο παράρτημα της από 17 Σεπτεμβρίου 2012 αποφάσεώς του, το Landratsamt Ravensburg πληροφόρησε εντούτοις την S. Aykul ότι είχε τη δυνατότητα στο μέλλον να ζητήσει να της χορηγηθεί εκ νέου το δικαίωμα οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος στη Γερμανία, αν προσκόμιζε ιατρικο-ψυχολογική γνωμάτευση από επισήμως αναγνωρισμένο στη Γερμανία φορέα αρμόδιο να εξετάζει την ικανότητα οδήγησης αποδεικνύουσα την ικανότητά της να οδηγεί μηχανοκίνητα οχήματα. Το Landratsamt Ravensburg διευκρίνισε επίσης ότι προϋπόθεση για τη γνωμάτευση αυτή είναι, κατά γενικό κανόνα, να αποδεικνύεται η επί ένα έτος αποχή του ενδιαφερόμενου από την κατανάλωση κάθε είδους ναρκωτικών ουσιών.
- 28 Στις 19 Οκτωβρίου 2012, η S. Aykul υπέβαλε ένσταση κατά της αποφάσεως του Landratsamt Ravensburg της 17ης Σεπτεμβρίου 2012. Εξέθεσε κατ' ουσίαν ότι οι γερμανικές αρχές εξάντλησαν την αρμοδιότητά τους εκδίδοντας την απόφαση περί επιβολής προστίμου της 18ης Ιουλίου 2012 και ότι, δυνάμει του δικαίου της Ένωσης, δεν εναπόκειται στις αρχές αυτές να ελέγξουν την ικανότητά της να οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα, εφόσον η αποστολή αυτή εμπίπτει, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, στην αποκλειστική αρμοδιότητα του κράτους μέλους χορηγήσεως της άδειάς της οδήγησης, ήτοι της Δημοκρατίας της Αυστρίας.
- 29 Η Bezirkshauptmannschaft Bregenz, ενημερωθείσα για την υπόθεση από το Landratsamt Ravensburg, δήλωσε ότι δεν συνέτρεχαν οι απαιτούμενες κατά τον αυστριακό νόμο προϋποθέσεις για παρέμβαση των αρχών κατά της S. Aykul, διότι ο ιατρός που έκανε την ανάλυση αίματος στις 11 Μαΐου 2012 είχε υποστηρίξει στα πρακτικά του ότι η S. Aykul δεν φαινόταν να τελεί υπό την επήρεια ναρκωτικών.
- 30 Με απόφαση της 20ής Δεκεμβρίου 2012, το Regierungspräsidium Tübingen (διοικητικό δικαστήριο του Tübingen, Γερμανία) απέρριψε την ένσταση της S. Aykul κατά της αποφάσεως του Landratsamt Ravensburg της 17ης Σεπτεμβρίου 2012. Επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι μη παρέμβαση των γερμανικών αρχών σε περιπτώσεις οδήγησης υπό την επήρεια ναρκωτικών δεν συνάδει με τον επιδιωκόμενο από την οδηγία 91/439 σκοπό εξασφάλισης της οδικής ασφάλειας. Το Regierungspräsidium Tübingen πρόσθεσε ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η S. Aykul, το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής δεν εμποδίζει την αφαίρεση της άδειας οδήγησης της ενδιαφερομένης, διευκρινίζοντας ότι ένα τέτοιο μέτρο περιλαμβάνεται μεταξύ αυτών τα οποία μπορεί να θεσπίζει ένα κράτος μέλος βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας.
- 31 Στις 25 Ιανουαρίου 2013, η S. Aykul άσκησε προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως του Landratsamt Ravensburg της 17ης Σεπτεμβρίου 2012 ενώπιον του Verwaltungsgericht Sigmaringen (διοικητικού δικαστηρίου του Sigmaringen, Γερμανία), επαναλαμβάνοντας τα ήδη προβληθέντα επιχειρήματά της. Υποστήριξε, επιπλέον, ότι το άρθρο 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126 δεν επιτρέπει στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας τη μη αναγνώριση της ισχύος της άδειάς της οδήγησης, δεδομένου ότι η άδεια εκδόθηκε στη Δημοκρατία της Αυστρίας και η ίδια εξακολουθούσε να έχει τη συνήθη διαμονή της στο έδαφος του εν λόγω κράτους. Επομένως, κατά την S. Aykul, μόνον οι αυστριακές αρχές ήσαν αρμόδιες να κρίνουν αν ήταν ακόμη ικανή να οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα.
- 32 Το Land Baden-Württemberg ζητεί να απορριφθεί η ασηκθείσα από την S. Aykul προσφυγή. Πρέπει, μεταξύ άλλων, να ληφθεί υπόψη ότι ο λόγος της αρνήσεως αναγνώρισεως της άδειας οδήγησης της S. Aykul προέκυψε μετά τη χορήγηση της άδειας αυτής. Τα δε πραγματικά περιστατικά που επέρχονται μετά τη χορήγηση άδειας οδήγησης επιτρέπουν στα οικεία κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αρνηθούν να αναγνωρίσουν το δικαίωμα οδήγησης στην ημεδαπή.

- 33 Η δυνατότητα αυτή εμπίπτει στο άρθρο 8, παράγραφος 4, της οδηγίας 91/439. Αντιθέτως προς το γράμμα του άρθρου 8, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας, το γράμμα του άρθρου 8, παράγραφος 4, της οδηγίας αυτής δεν επιτρέπει μόνο στο κράτος μέλος της συνήθους διαμονής αλλά και σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος να αρνηθεί να αναγνωρίσει το δικαίωμα οδήγησης στην ημεδαπή. Η απαγόρευση οδήγησης δυνάμει της ποινικής νομοθεσίας ή βάσει της σχετικής με διοικητικές παραβάσεις νομοθεσίας είναι μέτρο «περιορισμού» της άδειας οδήγησης το οποίο εμπίπτει στην απαλλαγή μέτρων επιβολής ποινής ή διοικητικής κυρώσεως, με την επιφύλαξη της αρχής της εδαφικότητας, δυνάμει του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 91/439. Η άρνηση αναγνώρισεως του δικαιώματος χρήσεως της άδειας οδήγησης στο γερμανικό έδαφος δυνάμει του άρθρου 46, παράγραφος 5, του FeV αποτελεί απλώς τη μη αναγνώριση, στο οικείο κράτος μέλος, της ισχύος άδειας οδήγησης που έχει εκδώσει άλλο κράτος μέλος, κατά το άρθρο 8, παράγραφος 4, της οδηγίας 91/439.
- 34 Απαντώντας σε ερώτηση του αιτούντος δικαστηρίου της 13ης Μαρτίου 2013, η Bezirkshauptmannschaft Bregenz υποστήριξε ότι οι αυστριακές αρχές παρεμβαίνουν βάσει της αυστριακής νομοθεσίας για την άδεια οδήγησης μόνον εφόσον διαπιστωθεί ιατρικώς ανικανότητα οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος λόγω καταναλώσεως ναρκωτικών ουσιών ή υφίστανται ενδείξεις εξαρτήσεως από τις ουσίες αυτές. Η Bezirkshauptmannschaft Bregenz επιβεβαίωσε ότι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, η S. Aykul εξακολουθούσε να θεωρείται από τις αυστριακές αρχές ικανή να οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα και επομένως διατηρούσε την άδεια οδηγήσεώς της.
- 35 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η προσφυγή την οποία άσκησε η S. Aykul είναι απορριπτέα αν εφαρμοσθεί το γερμανικό δίκαιο. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 3, παράγραφος 1, του StVG και του άρθρου 46, παράγραφος 1, του FeV, η αρμόδια για τις άδειες οδήγησης διοικητική αρχή πρέπει να αφαιρέσει την άδεια οδήγησης όταν διαπιστώνεται ότι ο κάτοχός της δεν είναι ικανός για την οδήγηση μηχανοκίνητου οχήματος. Βάσει του άρθρου 46, παράγραφος 5, του FeV, η αφαίρεση της άδειας έχει ως αποτέλεσμα, όσον αφορά την εκδοθείσα στην αλλοδαπή άδεια οδήγησης, την άρνηση αναγνώρισεως του δικαιώματος να κάνει χρήση της εν λόγω άδειας στο γερμανικό έδαφος. Εν προκειμένω, η ανικανότητα οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος της S. Aykul προκύπτει από την εφαρμογή του συνδυασμού των διατάξεων του άρθρου 11, παράγραφος 1, δεύτερη περίπτωση, του FeV και του σημείου 9.2.2 του παραρτήματος 4 του άρθρου 11 του FeV. Συγκεκριμένα, βάσει των διατάξεων αυτών, κατά γενικό κανόνα, ανίκανο προς οδήγηση μηχανοκίνητου οχήματος είναι κάθε πρόσωπο το οποίο, λόγω περιστασιακής καταναλώσεως κάνναβης, δεν δύναται να διαχωρίζει την οδήγηση από την κατανάλωση αυτής της ουσίας. Στη δε υπόθεση της κύριας δίκης υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για την εν λόγω ανικανότητα της S. Aykul.
- 36 Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει επιπλέον ότι σε περίπτωση τροχαίων παραβάσεων και ενδείξεων περί ελλιπούς ικανότητας οδήγησης μπορούν να υπάρξουν αντιδράσεις σε τρία διαφορετικά επίπεδα, ήτοι από απόψεως ποινικού δικαίου, από απόψεως της νομοθεσίας επί διοικητικών παραβάσεων και από απόψεως δικαίου περί αδειών οδήγησης. Η συγκεκριμένη περίπτωση ανταποκρίνεται στην πρακτική που ακολουθείται σε θέματα που διέπονται από το περί αδειών οδήγησης δίκαιο. Οι αρμόδιες για τις άδειες οδήγησης διοικητικές αρχές και οι αστυνομικές υπηρεσίες θεωρούν δεδομένο ότι οι γερμανικές αρχές είναι αρμόδιες να αφαιρούν αλλοδαπές άδειες οδήγησης, οσάκις ανακλύπουν ενδείξεις ανικανότητας προς οδήγηση από τη διάπραξη τροχαίας παραβάσεως στη Γερμανία.
- 37 Λόγω αμφιβολιών ως προς τη συμμόρφωση της γερμανικής ρυθμίσεως και διοικητικής πρακτικής με την υποχρέωση της αμοιβαίας αναγνώρισεως των αδειών οδήγησης που εκδίδονται από τα κράτη μέλη, το Verwaltungsgericht Sigmaringen αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Απαγορεύει η υποχρέωση για αμοιβαία αναγνώριση των αδειών οδήγησης που εκδίδουν τα κράτη μέλη, η οποία προκύπτει από το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2006/126, εθνική νομοθεσία της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, κατά την οποία ο κάτοχος αλλοδαπής άδειας οδήγησης στερείται εκ των υστέρων, διά της διοικητικής οδού, του

δικαιώματος χρήσεως στη Γερμανία της εν λόγω αδειάς, αν αυτός οδηγεί στη Γερμανία μηχανοκίνητο όχημα υπό την επήρεια παράνομων ναρκωτικών και στο εξής, σύμφωνα με τις γερμανικές διατάξεις, δεν είναι πλέον ικανός προς οδήγηση;

- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, ισχύει αυτό επίσης αν το κράτος που έχει εκδώσει την άδεια, πληροφορηθέν τα της οδήγησης υπό την επήρεια ναρκωτικών, δεν λαμβάνει μέτρα και, συνεπώς, ο προερχόμενος από τον κάτοχο της αλλοδαπής αδειάς οδήγησης κίνδυνος εξακολουθεί να υφίσταται;
- 3) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, μπορεί η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να εξαρτά την επαναχορήγηση του δικαιώματος χρήσεως στη Γερμανία της αλλοδαπής αδειάς οδήγησης από την εκπλήρωση των προϋποθέσεων επαναχορηγήσεως κατά το εθνικό δίκαιο;
- 4) α) Μπορεί η επιφύλαξη της αρχής της εδαφικότητας όσον αφορά την ισχύ των ποινικών και αστυνομικών διατάξεών του, κατά το άρθρο 11, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/126, να δικαιολογήσει μία κατά το περί αδειάς οδήγησης δίκαιό του ενέργεια άλλου κράτους μέλους εκτός του κράτους εκδόσεως; Επιτρέπει η εν λόγω επιφύλαξη, για παράδειγμα, την εκ των υστέρων αποστέρηση του δικαιώματος χρήσεως στη Γερμανία της αλλοδαπής αδειάς οδήγησης μέσω μέτρου ασφαλείας ποινικού χαρακτήρα;
β) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο τέταρτο ερώτημα, υπό α', είναι αρμόδιο για την επαναχορήγηση του δικαιώματος χρήσεως της αλλοδαπής αδειάς οδήγησης στη Γερμανία, λαμβανομένης υπόψη της υποχρεώσεως αμοιβαίας αναγνώρισεως, το κράτος μέλος που επέβαλε το μέτρο ασφαλείας ή το κράτος εκδόσεως;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 38 Δεδομένου ότι τα προδικαστικά ερωτήματα που έθεσε το αιτούν δικαστήριο αφορούν την ερμηνεία των άρθρων 2, παράγραφος 1, και 11, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/126, η οποία κατήργησε και αντικατέστησε την οδηγία 91/439, πρέπει να προσδιορισθούν εκ των προτέρων ποιες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης ισχύουν *ratione temporis* στα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης.
- 39 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι την άδεια οδήγησης της S. Aykul εξέδωσαν στις 19 Οκτωβρίου 2007 οι αυστριακές αρχές και το Landratsamt Ravensburg αρνήθηκε, με την από 17 Σεπτεμβρίου 2012 απόφαση, να αναγνωρίσει την ισχύ της άδειας αυτής οδήγησης στο γερμανικό έδαφος λόγω των πραγματικών περιστατικών της 11ης Μαΐου 2012.
- 40 Συναφώς, επισημαίνεται ότι μολονότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 17, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126, η οδηγία 91/439 καταργήθηκε από τις 19 Ιανουαρίου 2013, διάφορες διατάξεις της οδηγίας 2006/126, όπως τα άρθρα 2, παράγραφος 1, και 11, παράγραφος 4, τυγχάνουν εφαρμογής από τις 19 Ιανουαρίου 2009 δυνάμει του άρθρου 18, δεύτερο εδάφιο, της τελευταίας αυτής οδηγίας (βλ., συναφώς, απόφαση *Akyüz*, C-467/10, EU:C:2012:112, σκέψη 31). Αυτό όμως δεν ισχύει όσον αφορά το άρθρο 11, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/126, το οποίο δεν περιλαμβάνεται στις διατάξεις για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 18, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126.
- 41 Επομένως, αφενός, τα άρθρα 2, παράγραφος 1, και 11, παράγραφος 4, της οδηγίας 2006/126 και, αφετέρου, το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 91/439, του οποίου το περιεχόμενο περιλαμβάνεται επακριβώς στο άρθρο 11, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/126, ισχύουν *ratione temporis* στα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης.

Επί του πρώτου και δεύτερου ερωτήματος καθώς και επί του τετάρτου ερωτήματος, υπό α'

- 42 Υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από το άρθρο 267 ΣΛΕΕ διαδικασίας συνεργασίας μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου, στο τελευταίο απόκειται να δώσει στο εθνικό δικαστήριο μια χρήσιμη απάντηση η οποία θα του παρέχει τη δυνατότητα επιλύσεως της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί. Υπό το πρίσμα αυτό και εφόσον είναι αναγκαίο, το Δικαστήριο μπορεί να αναδιατυπώσει τα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί (βλ. απόφαση *Le Rayon d'Or*, C-151/13, EU:C:2014:185, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 43 Προς τούτο, το Δικαστήριο μπορεί, λαμβάνοντας υπόψη το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, να συναγάγει από το σύνολο των στοιχείων που του παρέχει το εθνικό δικαστήριο, και ιδίως από το σκεπτικό της αποφάσεως περί παραπομπής, τις διατάξεις και τις αρχές του δικαίου της Ένωσης που χρήζουν ερμηνείας (βλ. απόφαση *Le Rayon d'Or*, EU:C:2014:185, σκέψη 26 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 44 Εν προκειμένω, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι, με το πρώτο, το δεύτερο καθώς και το τέταρτο ερώτημα, υπό α', τα οποία αρμόζει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν τα άρθρα 2, παράγραφος 1, και 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126 καθώς και το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 91/439 έχουν την έννοια ότι απαγορεύουν σε κράτος μέλος, επί του εδάφους του οποίου διαμένει προσωρινώς ο κάτοχος άδειας οδήγησης εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος, να μην αναγνωρίζει την ισχύ της άδειας αυτής οδήγησης λόγω παραβατικής συμπεριφοράς του κατόχου της στο έδαφος αυτό μετά την έκδοση της άδειας οδήγησης και η οποία, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους, μπορεί να συνεπάγεται ανικανότητα οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος.
- 45 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2006/126 προβλέπει την αμοιβαία αναγνώριση, χωρίς καμία διατύπωση, των αδειών οδήγησης που εκδίδουν τα κράτη μέλη. Η διάταξη αυτή επιβάλλει στα κράτη μέλη σαφή και συγκεκριμένη υποχρέωση, η οποία ουδέν περιθώριο εκτιμήσεως καταλείπει όσον αφορά τα μέτρα που πρέπει να θεσπίσουν προκειμένου να συμμορφωθούν προς αυτήν (βλ., συναφώς, αποφάσεις *Akyüz*, EU:C:2012:112, σκέψη 40, και *Hofmann*, C-419/10, EU:C:2012:240, σκέψεις 43 και 44).
- 46 Εξάλλου, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι εναπόκειται στο κράτος μέλος εκδόσεως να εξακριβώσει αν πληρούνται οι ελάχιστες προϋποθέσεις που επιβάλλει το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως οι σχετικές με τη διαμονή και την ικανότητα οδήγησης του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2006/126, και, ως εκ τούτου, αν η χορήγηση άδειας οδήγησης είναι δικαιολογημένη (βλ., συναφώς, απόφαση *Hofmann*, EU:C:2012:240, σκέψεις 45 και 47).
- 47 Εφόσον οι αρχές κράτους μέλους έχουν χορηγήσει άδεια οδήγησης σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 2006/126, τα λοιπά κράτη μέλη δεν δικαιούνται να ελέγξουν αν πληρούνται οι προϋποθέσεις χορηγήσεως που προβλέπει η οδηγία αυτή. Συγκεκριμένα, η κατοχή άδειας οδήγησης που έχει χορηγηθεί από κράτος μέλος πρέπει να θεωρείται ως απόδειξη ότι ο κάτοχος της άδειας αυτής πληρούσε, κατά τον χρόνο εκδόσεώς της, τις εν λόγω προϋποθέσεις (βλ., συναφώς, απόφαση *Hofmann*, EU:C:2012:240, σκέψεις 46 και 47).
- 48 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι οι γερμανικές αρχές δεν αμφισβήτησαν τις προϋποθέσεις κατοχής της άδειας οδήγησης της *S. Aykul* κατά την ημέρα εκδόσεως της άδειας αυτής, αλλά κατόπιν παραβατικής συμπεριφοράς της επί του γερμανικού εδάφους μεταγενέστερα της χορηγήσεως της εν λόγω άδειας οδήγησης.
- 49 Συγκεκριμένα, η *S. Aykul*, της οποίας η συνήθης διαμονή είναι στην Αυστρία, δεν έλαβε την αυστριακή άδειά της οδήγησης μετά από περιορισμό, αναστολή ή αφαίρεση της άδειας οδήγησης στη Γερμανία. Επειδή οδηγούσε όχημα στη Γερμανία υπό την επήρεια ναρκωτικών, οι γερμανικές αρχές αφαίρεσαν την αυστριακή άδειά της οδήγησης, στο γερμανικό έδαφος, μολονότι η συνήθης διαμονή της δεν είναι

- στη Γερμανία. Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι τέτοιου είδους μέτρο είχε ως αποτέλεσμα, όσον αφορά εκδοθείσα σε άλλο κράτος μέλος πλην της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας άδεια οδήγησης, την άρνηση αναγνώρισεως στην S. Aykul του δικαιώματος να κάνει χρήση της άδειάς της οδήγησης στο γερμανικό έδαφος.
- 50 Πρέπει να προσδιοριστεί αν η άρνηση κράτους μέλους να αναγνωρίσει την ισχύ εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος άδειας οδήγησης δύναται να εμπίπτει στους αποδεκτούς περιορισμούς της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισεως των αδειών οδήγησης περί της οποίας γίνεται λόγος στο άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2006/126.
- 51 Συναφώς, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 65 των προτάσεών του, ο περιορισμός της εν λόγω αρχής, τον οποίο προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 91/439, δεν έχει εφαρμογή στην υπόθεση της κύριας δίκης.
- 52 Συγκεκριμένα, από το γράμμα του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 91/439, σε συνδυασμό με την πρώτη και τη δέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας αυτής, προκύπτει ότι ο περιορισμός αυτός αφορά την κατάσταση στην οποία ο κάτοχος άδειας οδήγησης έχει τον συνήθη τόπο διαμονής του σε κράτος μέλος άλλο από το κράτος μέλος εκδόσεως της άδειας αυτής. Στην κατάσταση αυτή, με την επιφύλαξη της αρχής της εδαφικότητας όσον αφορά την ισχύ των ποινικών και αστυνομικών διατάξεων, το κράτος μέλος της συνήθους διαμονής μπορεί να εφαρμόσει στον κάτοχο της εν λόγω άδειας οδήγησης τις εθνικές του διατάξεις όσον αφορά τον περιορισμό, την αναστολή, την αφαίρεση ή την ακύρωση του δικαιώματος οδήγησης και, ενδεχομένως, να προβεί, για τους σκοπούς αυτούς, σε αντικατάσταση της άδειας αυτής.
- 53 Ωστόσο, εν προκειμένω, η S. Aykul είχε, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης, τη συνήθη διαμονή της στο έδαφος του κράτους μέλους εκδόσεως της άδειας οδήγησέως της, ήτοι στη Δημοκρατία της Αυστρίας, και όχι στο γερμανικό έδαφος. Η S. Aykul διέμενε προσωρινώς στη Γερμανία όταν, στις 11 Μαΐου 2012, διέπραξε την παράβαση οδήγησης υπό την επήρεια ναρκωτικών ουσιών.
- 54 Αντιθέτως, κατάσταση όπως αυτή της κύριας δίκης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126. Η διάταξη αυτή, η οποία, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 40 και 41 της παρούσας αποφάσεως, εφαρμόζεται *ratione temporis* στα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης, προβλέπει ότι κράτος μέλος αρνείται να αναγνωρίσει, σε πρόσωπο του οποίου η άδεια οδήγησης αποτελεί αντικείμενο, στο έδαφός του, περιορισμού, αναστολής ή αφαιρέσεως, την ισχύ κάθε άδειας οδήγησης εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος, και τούτο ανεξαρτήτως του αν η συγκεκριμένη άδεια οδήγησης εκδόθηκε πριν από την ημερομηνία κατά την οποία η εν λόγω διάταξη κατέστη εφαρμοστέα (βλ., συναφώς, απόφαση *Akyüz*, EU:C:2012:112, σκέψη 32).
- 55 Μολονότι, κατά το γράμμα του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 91/439, μόνον το κράτος μέλος της συνήθους διαμονής του κατόχου της άδειας οδήγησης είναι αρμόδιο να εφαρμόζει σε αυτόν τις εθνικές του διατάξεις όσον αφορά τον περιορισμό, την αναστολή, την αφαίρεση ή την ακύρωση του δικαιώματος οδήγησης, το γράμμα του άρθρου 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126 επιτρέπει σε κάθε κράτος μέλος, και όχι μόνον στο κράτος μέλος της συνήθους διαμονής, να αρνείται την αναγνώριση της ισχύος άδειας οδήγησης που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος.
- 56 Η Επιτροπή υποστήριξε βέβαια, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ερμηνεία του άρθρου 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126, κατά την οποία η δυνατότητα μη αναγνώρισεως της ισχύος άδειας οδήγησης πρέπει να περιορίζεται μόνο στο κράτος μέλος της συνήθους διαμονής του κατόχου της άδειας αυτής. Συγκεκριμένα, κατά την Επιτροπή, το άρθρο 8, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 91/439, το περιεχόμενο του οποίου περιλαμβάνεται στο άρθρο 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126, παραπέμπει στο άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 91/439, στο οποίο μνημονεύεται το «κράτος μέλος κανονικής διαμονής».

Το κράτος μέλος περί του οποίου γίνεται λόγος στο άρθρο 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126 μπορεί επομένως να είναι μόνον το κράτος μέλος της συνήθους διαμονής του κατόχου της επίμαχης άδειας οδήγησης.

- 57 Εντούτοις, η ερμηνεία αυτή δεν ευσταθεί. Συγκεκριμένα, τόσο το πρώτο όσο και το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 11, παράγραφος 4, της οδηγίας αυτής αφορούν τον περιορισμό, την ανάκληση και την αφαίρεση της άδειας οδήγησης, χωρίς ωστόσο να περιορίζονται στις αποφάσεις που λαμβάνει συναφώς το κράτος μέλος της συνήθους διαμονής. Ούτε το τρίτο εδάφιο της διατάξεως αυτής, το οποίο αφορά την ακύρωση άδειας οδήγησης, συνδέεται με τέτοιου είδους απόφαση ληφθείσα από το ίδιο κράτος μέλος. Υπό τις συνθήκες αυτές, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 79 έως 82 των προτάσεών του, οι διατάξεις του άρθρου 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126 εφαρμόζονται αυτοτελώς, και τούτο ισχύει σε σχέση τόσο με το άρθρο 11, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής όσο και με το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 91/439.
- 58 Ακολούθως, μολονότι το Δικαστήριο ερμήνευσε κυρίως το άρθρο 8, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 91/439, καθώς και το άρθρο 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126, το οποίο περιλαμβάνει το περιεχόμενο του πρώτου άρθρου, στο πλαίσιο υποθέσεων οι οποίες αφορούσαν τη δυνατότητα προσώπου του οποίου η άδεια οδήγησης αποτέλεσε αντικείμενο, στο έδαφος κράτους μέλους, μέτρου περιορισμού, αναστολής ή αφαίρεσεως, να του αναγνωριστεί από το εν λόγω κράτος μέλος η ισχύς άδειας οδήγησης εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος κατόπιν της θεσπίσεως του μέτρου αυτού (βλ. μεταξύ άλλων, αποφάσεις Wiedemann και Funk, C-329/06 και C-343/06, EU:C:2008:366· Zerche κ.λπ., C-334/06 έως C-336/06, EU:C:2008:367, και Hofmann, EU:C:2012:240), το γράμμα των διατάξεων αυτών καλύπτει επίσης κατάσταση όπως αυτή της κύριας δίκης όπου το πρώτο κράτος μέλος αρνείται να αναγνωρίσει την ισχύ άδειας οδήγησης που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος πριν από την απόφαση περιορισμού, αναστολής ή αφαίρεσεως της άδειας αυτής.
- 59 Τέλος, παρατηρείται ότι το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 91/439 επιτρέπει στο κράτος μέλος της συνήθους διαμονής του κατόχου άδειας οδήγησης εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος να προβεί, ενδεχομένως, σε αντικατάσταση της άδειας αυτής, προκειμένου το πρώτο αυτό κράτος μέλος να μπορεί να εφαρμόσει στον κάτοχο αυτό τις εθνικές του διατάξεις περί περιορισμού, αναστολής, αφαίρεσεως ή ακυρώσεως του δικαιώματος οδήγησης. Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι το κράτος μέλος της συνήθους διαμονής έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει μέτρα περιορισμού, αναστολής, αφαίρεσεως ή ακυρώσεως άδειας οδήγησης εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος, τα οποία επάγονται αποτελέσματα σε όλα τα κράτη μέλη.
- 60 Αντιθέτως, πρέπει να θεωρηθεί ότι το άρθρο 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126, το οποίο δεν προβλέπει τέτοια δυνατότητα αντικαταστάσεως της άδειας οδήγησης, επιτρέπει σε κράτος μέλος, όταν δεν είναι το κράτος μέλος της συνήθους διαμονής, να λαμβάνει, δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας του και λόγω της επί του εδάφους του παραβατικής συμπεριφοράς του κατόχου άδειας οδήγησης που έχει εκδοθεί προηγουμένως εντός άλλου κράτους μέλους, μόνο μέτρα των οποίων το περιεχόμενο περιορίζεται στο έδαφος αυτό και το αποτέλεσμα περιορίζεται στην άρνηση αναγνώρισεως, επί του εν λόγω εδάφους, της ισχύος της άδειας αυτής.
- 61 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 83 των προτάσεών του, το άρθρο 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126 αποτελεί επομένως έκφραση της αρχής της εδαφικότητας όσον αφορά την ισχύ των ποινικών και αστυνομικών διατάξεων, η οποία αναφέρεται ρητώς στο άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 91/439 και στο άρθρο 11, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/126. Συγκεκριμένα, το άρθρο 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126 αφορά τα μέτρα που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή των ποινικών και αστυνομικών διατάξεων κράτους μέλους και τα οποία επηρεάζουν την ισχύ, στο έδαφος του κράτους μέλους αυτού, άδειας οδήγησης εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος.

- 62 Πρέπει να επισημανθεί, συναφώς, ότι το Δικαστήριο έκρινε ότι κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου διαπράχθηκε μια παράβαση είναι το μόνο αρμόδιο να την τιμωρήσει λαμβάνοντας, εν ανάγκη, μέτρο αφαιρέσεως της άδειας οδήγησης, ανεξαρτήτως του αν το μέτρο αυτό συνοδεύεται με περίοδο απαγορεύσεως αιτήσεως νέας άδειας (βλ. απόφαση Weber, C-1/07, EU:C:2008:640, σκέψη 38).
- 63 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, διαπιστώνεται ότι το γεγονός ότι η S. Aykul οδηγούσε, στις 11 Μαΐου 2012, μηχανοκίνητο όχημα υπό την επήρεια ναρκωτικών ουσιών είχε, καταρχάς, ως συνέπεια ότι η εισαγγελία του Ravensburg κίνησε ποινική διαδικασία κατά της ενδιαφερομένης, η οποία τελικώς ετέθη στο αρχείο.
- 64 Ακολούθως, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι ο Δήμος Leutkirch επέβαλε στην S. Aykul πρόστιμο λόγω οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος υπό την επήρεια ναρκωτικών ουσιών και της απαγόρευσε την οδήγηση για έναν μήνα. Τέλος, το Landratsamt Ravensburg, η αρμόδια περί αδειών οδήγησης διοικητική αρχή, αφαίρεσε την άδειά της οδήγησης βάσει της γερμανικής νομοθεσίας περί αδειών οδήγησης. Σύμφωνα με τη νομοθεσία αυτή, οσάκις ανακύπτουν αμφιβολίες ως προς την ικανότητα οδήγησης του κατόχου άδειας οδήγησης, προβλέπεται έλεγχος της ικανότητας αυτής και, εφόσον αποδειχθεί ανικανότητα, η αρμόδια διοίκηση έχει την υποχρέωση να αφαιρέσει την επίδικη άδεια οδήγησης. Σύμφωνα με την πρακτική της εν λόγω νομοθεσίας, οι γερμανικές αρχές θεωρούν ότι είναι αρμόδιες να αφαιρούν άδεια οδήγησης εκδοθείσα στην αλλοδαπή, οσάκις ανακύπτουν ενδείξεις ανικανότητας προς οδήγηση από τη διάπραξη τροχαίας παραβάσεως στη Γερμανία.
- 65 Η Επιτροπή, αναφερόμενη στην επιφύλαξη σχετικά με την τήρηση της αρχής της εδαφικότητας των ποινικών και αστυνομικών διατάξεων του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 91/439 και του άρθρου 11, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/126, είναι της γνώμης ότι η αφαίρεση της άδειας οδήγησης λόγω ανικανότητας του κατόχου άδειας οδήγησης να οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα θα μπορούσε επομένως να θεωρηθεί ότι είναι συντηρητικό μέτρο ποινικού χαρακτήρα και, κατά συνέπεια, εφόσον διέπεται από το ποινικό δίκαιο, ότι εμπίπτει στην επιφύλαξη αυτή.
- 66 Συναφώς, αρκεί να διαπιστωθεί ότι οι διατάξεις για τις οποίες κάνει λόγο η Επιτροπή δεν αφορούν μόνο τις ποινικές διατάξεις, αλλά και τις αστυνομικές διατάξεις. Επιπλέον, η επισημανθείσα στις σκέψεις 60 και 61 της παρούσας αποφάσεως δυνατότητα, την οποία παρέχει το άρθρο 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126 σε κράτος μέλος να αρνηθεί να αναγνωρίσει την ισχύ άδειας οδήγησης που έχει εκδοθεί προηγουμένως εντός άλλου κράτους μέλους, λόγω παραβατικής συμπεριφοράς του κατόχου της άδειας αυτής στο έδαφός του, δεν περιορίζεται στα μέτρα που λαμβάνονται κατ' εφαρμογήν του ποινικού δικαίου του πρώτου κράτους μέλους. Συγκεκριμένα, η κύρωση παραβάσεως διαπραχθείσας στο έδαφος κράτους μέλους μπορεί να λαμβάνει διάφορες μορφές, αναλόγως της φύσεως και της σοβαρότητάς της καθώς και της δικαστηριακής οργανώσεως του κράτους, στο οποίο μπορεί να έχει θεσπιστεί ή όχι ο διαχωρισμός των διοικητικών και δικαστικών πράξεων.
- 67 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 104 των προτάσεών του, δεδομένου ότι στη διαπραχθείσα από την S. Aykul παράβαση μπορούσε να επιβληθεί εκ του νόμου κύρωση τόσο διά της ποινικής όσο και διά της διοικητικής οδού, η αρμόδια για τη δίωξη δικαστική αρχή επέλεξε να θέσει στο αρχείο την κινηθείσα αρχικώς κατά της ενδιαφερομένης ποινική διαδικασία. Αντιθέτως, η ίδια αυτή παράβαση ώθησε την αρμόδια για τις άδειες οδήγησης διοικητική αρχή, ήτοι το Landratsamt Ravensburg, να της αφαιρέσει την άδεια οδήγησής της.
- 68 Επομένως, απόφαση όπως αυτή του Landratsamt Ravensburg της 17ης Σεπτεμβρίου 2012, περί αφαιρέσεως της άδειας οδήγησης της S. Aykul, περιλαμβάνεται στα μέτρα που δύναται να λάβει ένα κράτος μέλος βάσει του άρθρου 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126.

- 69 Περαιτέρω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η επιβολή υποχρεώσεως σε κράτος μέλος να αναγνωρίζει ανεπιφυλάκτως την ισχύ άδειας οδήγησης σε κατάσταση όπως αυτή της κύριας δίκης έρχεται σε αντίθεση προς τον σκοπό γενικού συμφέροντος της Ένωσης για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας τον οποίο επιδιώκει ακριβώς η οδηγία 2006/126 (βλ., συναφώς, απόφαση Glatzel, C-356/12, EU:C:2014:350, σκέψη 51 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 70 Συγκεκριμένα, η δυνατότητα η οποία παρέχεται σε κράτος μέλος να αφαιρεί από τον κάτοχο άδειας οδήγησης το δικαίωμα οδήγησης στο έδαφός του λόγω παραβάσεως που διαπράττεται επ' αυτού συνιστά ασφαλώς περιορισμό στην αρχή της αμοιβαίας αναγνωρίσεως των αδειών οδήγησης. Εντούτοις, ο περιορισμός αυτός, ο οποίος καθιστά δυνατή τη μείωση του κινδύνου προκλήσεως ατυχημάτων της κυκλοφορίας, μπορεί να ενισχύει την οδική ασφάλεια, όπερ είναι προς όφελος όλων των πολιτών.
- 71 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στο πρώτο και στο δεύτερο καθώς και στο τέταρτο προδικαστικό ερώτημα, υπό α', πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 2, παράγραφος 1, και 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126 έχουν την έννοια ότι δεν απαγορεύουν σε κράτος μέλος, στο έδαφος του οποίου διαμένει προσωρινώς ο κάτοχος άδειας οδήγησης εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος, να αρνείται να αναγνωρίσει την ισχύ της άδειας αυτής οδήγησης λόγω παραβατικής συμπεριφοράς του κατόχου της η οποία έλαβε χώρα στο έδαφος αυτό μετά την έκδοση της άδειας οδήγησης και η οποία, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους, μπορεί να συνεπάγεται ανικανότητα οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος.

Επί του τρίτου και του τετάρτου προδικαστικού ερωτήματος, υπό β'

- 72 Με το τρίτο και το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα, υπό β', τα οποία αρμόζει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν κράτος μέλος το οποίο αρνείται να αναγνωρίσει την ισχύ άδειας οδήγησης, σε κατάσταση όπως αυτή της κύριας δίκης, είναι αρμόδιο για να καθορίζει τους όρους τους οποίους ο κάτοχος άδειας οδήγησης πρέπει να πληροί για την ανάκτηση του δικαιώματος οδήγησης στο έδαφος του κράτους αυτού.
- 73 Συναφώς, καίτοι το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως κρίνει ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 46 της παρούσας αποφάσεως, μόνο στο κράτος μέλος εκδόσεως εναπόκειται να εξακριβώσει αν πληρούνται οι ελάχιστες προϋποθέσεις που επιβάλλει το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως οι σχετικές με την ικανότητα οδήγησης (βλ., συναφώς, απόφαση Hofmann, EU:C:2012:240, σκέψη 45), υπενθυμίζεται ότι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, η ικανότητα οδήγησης δεν τέθηκε υπό αμφισβήτηση κατά το στάδιο χορηγήσεως της άδειας οδήγησης, αλλά κατόπιν παραβάσεως που διαπράχθηκε από τον κάτοχο της άδειας αυτής μετά την έκδοσή της και η επιβληθείσα κύρωση επάγεται αποτελέσματα μόνον στο έδαφος του κράτους μέλους όπου διαπράχθηκε η παράβαση αυτή.
- 74 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι στις αρχές του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου διαπράχθηκε η παράβαση απόκειται να καθορίσουν αν ο κάτοχος άδειας οδήγησης εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος είναι εκ νέου ικανός να οδηγεί στο έδαφός του.
- 75 Συγκεκριμένα, όπως διατείνεται, κατ' ουσίαν, η Πολωνική Κυβέρνηση, δεδομένου ότι η άρνηση, από κράτος μέλος, να αναγνωρίσει την ισχύ της εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος άδειας οδήγησης στηρίζεται επί των εθνικών κανόνων οι οποίοι δεν υπάρχουν οπωσδήποτε στη νομοθεσία του κράτους μέλους εκδόσεως της άδειας, δυσκόλως μπορεί να γίνει δεκτό ότι η νομοθεσία του τελευταίου αυτού κράτους προβλέπει τους όρους τους οποίους πρέπει να πληροί ο κάτοχος άδειας οδήγησης προκειμένου να ανακτήσει το δικαίωμά του να οδηγεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους.
- 76 Πάντως, επισημαίνεται ότι από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι κράτος μέλος δεν μπορεί να επικαλείται το άρθρο 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126 προκειμένου να αρνείται επ' αόριστον να αναγνωρίσει την ισχύ άδειας οδήγησης που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος

μέλος, όταν στον κάτοχο της άδειας αυτής έχει επιβληθεί περιοριστικό μέτρο στο έδαφος του πρώτου κράτους μέλους (βλ., συναφώς, απόφαση Hofmann, EU:C:2012:240, σκέψη 50 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 77 Συγκεκριμένα, η δυνατότητα κράτους μέλους να βασίζεται στις εθνικές του διατάξεις για να αντιτίθεται επ' αόριστον στην αναγνώριση της ισχύος άδειας οδήγησης που εξέδωσε άλλο κράτος μέλος ισοδυναμεί με άρνηση της ίδιας της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισεως των αδειών οδήγησης, η οποία συνιστά τον ακρογωνιαίο λίθο του συστήματος που εγκαθίδρυσε η οδηγία 2006/126 (βλ., συναφώς, απόφαση Kapper, C-476/01, EU:C:2004:261, σκέψη 77· διάταξη Kremer, C-340/05, EU:C:2006:620, σκέψη 30· αποφάσεις Akyüz, EU:C:2012:112, σκέψη 57, και Hofmann, EU:C:2012:240, σκέψη 78).
- 78 Εναπόκειται εν τέλει στο αιτούν δικαστήριο, που είναι το μόνο αρμόδιο να εκτιμήσει τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς της κύριας δίκης και να ερμηνεύσει την εθνική νομοθεσία, να εξετάσει αν, εν προκειμένω, με την εφαρμογή των δικών της κανόνων, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας αντιτίθεται, στην πραγματικότητα, επ' αόριστον στην αναγνώριση της ισχύος της άδειας οδήγησης της S. Aykul. Στο πλαίσιο αυτό, εναπόκειται επίσης στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει αν οι όροι τους οποίους θέτει η γερμανική νομοθεσία για να μπορεί ένα πρόσωπο, σε κατάσταση όπως αυτή της S. Aykul, να ανακτήσει το δικαίωμά του να οδηγεί στο γερμανικό έδαφος τηρούν την αρχή της αναλογικότητας και, μεταξύ άλλων, δεν υπερβαίνουν τα όρια του κατάλληλου και του αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη του θεμιτού σκοπού τον οποίο επιδιώκει η οδηγία 2006/126 για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας.
- 79 Πάντως, το Δικαστήριο, καλούμενο να παράσχει στο αιτούν δικαστήριο τελεσφόρο απάντηση, είναι αρμόδιο να παράσχει, βάσει της δικογραφίας της κύριας δίκης καθώς και των γραπτών και προφορικών παρατηρήσεων που του υποβλήθηκαν, στοιχεία που θα επιτρέψουν στο αιτούν δικαστήριο να εκδώσει την απόφασή του (βλ., συναφώς, απόφαση Wiering, C-347/12, EU:C:2014:300, σκέψη 63 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 80 Εν προκειμένω, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η S. Aykul, στην οποία έχει επιβληθεί μέτρο αφαιρέσεως της αυστριακής άδειας οδήγησης της στο γερμανικό έδαφος, έχει τη δυνατότητα να ζητήσει να της επιτραπεί εκ νέου να οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα στη Γερμανία υπό την κάλυψη της αυστριακής της άδειας οδήγησης. Συγκεκριμένα, στο παράρτημα της αποφάσεώς του της 17ης Σεπτεμβρίου 2012, το Landratsamt Ravensburg πληροφόρησε την ενδιαφερόμενη ότι η ικανότητά της να οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα μπορεί να αναγνωριστεί βάσει ιατρικο-ψυχολογικής γνωματεύσεως από γνωμοδοτικό φορέα αρμόδιο για τον έλεγχο της ικανότητας οδήγησης αναγνωρισμένο στη Γερμανία και διευκρίνισε ότι προϋπόθεση για τη γνωμάτευση αυτή είναι, κατά γενικό κανόνα, να αποδεικνύεται η επί ένα έτος αποχή του ενδιαφερομένου από την κατανάλωση κάθε είδους ναρκωτικών ουσιών.
- 81 Περαιτέρω, από τη γραπτή απάντηση της Γερμανικής Κυβερνήσεως σε ερώτηση του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, σε περίπτωση μη προσκομίσεως τέτοιας ιατρικο-ψυχολογικής γνωματεύσεως, το δικαίωμα να κάνει χρήση στη Γερμανία της εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος άδειας οδήγησης ανακτάται αυτοδικαίως μόλις, μετά την πάροδο συγκεκριμένης προθεσμίας, διαγραφεί η εγγραφή περί ελλιπούς ικανότητας από το μητρώο περί ικανότητας οδήγησης για το οποίο γίνεται λόγος στο άρθρο 29, παράγραφος 1, του StVG. Στην περίπτωση της S. Aykul, σύμφωνα με παρασχεθείσες από τη Γερμανική Κυβέρνηση πληροφορίες, η προθεσμία διαγραφής ήταν πενταετής λαμβανομένης υπόψη της φύσεως της διαπραχθείσας παραβάσεως. Επομένως, μετά τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας, η ενδιαφερόμενη θα μπορεί εκ νέου να χρησιμοποιεί στη Γερμανία την άδειά της οδήγησης δίχως να απαιτείται να προσκομίσει ιατρικο-ψυχολογική γνωμάτευση.
- 82 Υπό το πρίσμα των στοιχείων αυτών, τα οποία εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι γερμανικές διατάξεις δεν αντιτίθενται προφανώς επ' αόριστον στην αναγνώριση της άδειας οδήγησης της S. Aykul.

- 83 Επιπλέον, το γεγονός ότι η ανάκτηση, εκ μέρους της S. Aykul, του δικαιώματός της να οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα στη Γερμανία εξαρτάται είτε από την προσκόμιση ιατρικο-ψυχολογικής γνωματεύσεως της οποίας προϋπόθεση είναι να αποδεικνύεται η επί ένα έτος αποχή της από την κατανάλωση κάθε είδους ναρκωτικών ουσιών είτε από την πάροδο πενταετούς προθεσμίας φαίνεται ότι είναι αποτελεσματικό και ανάλογο με τον σκοπό βελτιώσεως της οδικής ασφάλειας προληπτικό μέτρο.
- 84 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στο τρίτο και στο τέταρτο προδικαστικό ερώτημα, υπό β', πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι κράτος μέλος το οποίο αρνείται να αναγνωρίσει την ισχύ άδειας οδήγησης, σε κατάσταση όπως αυτή της κύριας δίκης, είναι αρμόδιο για να καθορίσει τους όρους τους οποίους πρέπει να πληροί ο κάτοχος άδειας οδήγησης για την ανάκτηση του δικαιώματος οδήγησης στο έδαφός του. Στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να εξετάσει αν, εφαρμόζοντας τους κανόνες του εσωτερικού του δικαίου, το εν λόγω κράτος μέλος αντιτίθεται, επ' αόριστον, στην αναγνώριση εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος άδειας οδήγησης. Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο πρέπει να εξακριβώσει αν οι όροι τους οποίους θέτει η νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, υπερβαίνουν τα όρια του κατάλληλου και αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη του θεμιτού σκοπού τον οποίο επιδιώκει η οδηγία 2006/126 για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 85 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπíπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Τα άρθρα 2, παράγραφος 1, και 11, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2006/126/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για την άδεια οδήγησης, έχουν την έννοια ότι δεν απαγορεύουν σε κράτος μέλος, στο έδαφος του οποίου διαμένει προσωρινώς ο κάτοχος άδειας οδήγησης εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος, να αρνείται να αναγνωρίσει την ισχύ της άδειας αυτής οδήγησης λόγω παραβατικής συμπεριφοράς του κατόχου της η οποία έλαβε χώρα στο έδαφος αυτό μετά την έκδοση της άδειας οδήγησης και η οποία, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους, μπορεί να συνεπάγεται ανικανότητα οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος.
- 2) Κράτος μέλος το οποίο αρνείται να αναγνωρίσει την ισχύ άδειας οδήγησης, σε κατάσταση όπως αυτή της κύριας δίκης, είναι αρμόδιο για να καθορίσει τους όρους τους οποίους πρέπει να πληροί ο κάτοχος άδειας οδήγησης για την ανάκτηση του δικαιώματος οδήγησης στο έδαφός του. Στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να εξετάσει αν, εφαρμόζοντας τους κανόνες του εσωτερικού του δικαίου, το εν λόγω κράτος μέλος αντιτίθεται, επ' αόριστον, στην αναγνώριση εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος άδειας οδήγησης. Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο πρέπει να εξακριβώσει αν οι όροι τους οποίους θέτει η νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, υπερβαίνουν τα όρια του κατάλληλου και αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη του θεμιτού σκοπού τον οποίο επιδιώκει η οδηγία 2006/126 για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας.

(υπογραφές)